

OTVORENI REPOZITORIJ - Strategija provedbe u visokoškolskoj knjižnici: ŠTA DA-BAR?

Moslavac, Aleksandra; Štimac-Rajaković, Gabriijela; Lanc, Jelena

Conference presentation / Izlaganje na skupu

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:186:762037>

Rights / Prava: [Attribution 4.0 International](#)/[Imenovanje 4.0 međunarodna](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-06-26**

Repository / Repozitorij:

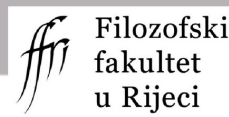
[Repository of the University of Rijeka, Faculty of Humanities and Social Sciences - FHSSRI Repository](#)

OTVORENI REPOZITORIJ – STRATEGIJA PROVEDBE U VISOKOŠKOLSKOJ KNJIŽNICI: ŠTA DA-BAR?

Digitalni institucijski repozitorij Filozofskog Fakulteta u Rijeci
Aleksandra Moslavac, Gabrijela Štimac-Rajaković, Jelena Lanc

POVIJEST

2016. – uspostavljen repozitorij, unošenje ocjenskih radova od strane urednika // *Dabar*: testiranje samoarhiviranja ocjenskih radova, objava uputa za prijavu repozitorija u OpenAIRE
2017. – unošenje znanstvenih radova objavljenih u časopisima, prisustvovanje radionici Dabra za pohranjivanje radova objavljenih u časopisu // *Dabar*: omogućavanje unosa novih vrsta radova (rad u zborniku, poglavlje u knjizi, audio zapis)
2018. – unošenje znanstvene produkcije djelatnika objavljene u otvorenom pristupu, uključivanje u OpenDOAR i OpenAIRE // *Dabar*: omogućavanje pohranjivanja setova podataka i audiovizualne građe
2019. – unošenje ocjenskih i znanstvenih radova od strane urednika // *Dabar*: omogućavanje pohranjivanja obrazovnih sadržaja i knjiga
2020. – prekretnica (pandemijska godina): unošenje svih vrsta znanstvenih radova i digitalnih knjiga autora djelatnika objavljenih u otvorenom pristupu // *Dabar*: fokusiranje na pohranjivanje istraživačkih podataka
2021. – pohranjivanje ocjenskih radova i znanstvene produkcije djelatnika od strane urednika // *Dabar*: na konferenciji Dani e-infrastrukture - SRCE DEI 2021. repozitorij FFRI dobiva **Priznanje za promicanje otvorenog pristupa**, implementiranje podrške za izradu virtualnih zbirki
2022. – aktivnije zagovaranje samoarhiviranja ocjenskih radova i znanstvene produkcije, izrada uputa za samoarhiviranje svih vrsta radova u repozitorij, omogućavanje opcije samoarhiviranja u postavkama repozitorija, registriranje repozitorija u OpenAIRE v4 sučelju // *Dabar*: omogućavanje pohranjivanja cjelovitih časopisa, novina, glasila i brošura
2023. – priprema institucijskih akata za omogućavanje samoarhiviranja ocjenskih radova, pohranjivanje znanstvene produkcije od strane urednika uz manji broj radova samoarhiviranih od strane znanstvenika // *Dabar*: omogućavanje unosa Planova upravljanja istraživačkim podacima (PUP)

UREDNIŠTVO

POHRANJIVANJE RADOVA

Ocjenski radovi – od uspostavljanja repozitorija ovlašteni urednici pohranjuju ocjenske radove. U suradnji sa studentskom službom prikupljaju se završne verzije završnih, magistarskih i doktorskih radova koji se nakon obrane objavljuju u repozitoriju. Od 2023./24. akademske godine planira se samoarhiviranje ocjenskih radova.
Znanstvena produkcija – pokušava se poticati samoarhiviranje. Radove koje autori ne samoarhiviraju, a objavljeni su pod otvorenim licencijama, pohranjuju urednici repozitorija.

CROBBI

Znanstvenu produkciju Fakulteta objavljenu u Hrvatskoj znanstvenoj bibliografiji pod otvorenim licencijama, urednici unose retroaktivno u repozitorij.

IZDAVAČKA DJELATNOST

Sve e-publikacije objavljene putem Izdavačke djelatnosti Fakulteta i prema odluci autora javno dostupne, pohranjuju se u repozitorij.

PLANOVI

Samoarhiviranje svih vrsta radova u institucijski repozitorij (uz edukaciju i asistenciju od strane urednika repozitorija kada god je to potrebno). Knjižnica je izradila upute, a pravna služba Fakulteta izradiće ili prilagodi ostale dokumente (Ugovor o studiranju, Izjava studenta / autora o javnoj objavi u institucijskom repozitoriju).

Digitalizacija publikacija autora s institucije koji su voljni dati pristanak za digitalizaciju i pohranjivanje u institucijskom repozitoriju (u suradnji sa Sveučilišnom knjižnicom u Rijeci).

PROBLEMATIKA – ŠTA DA-BAR?

Edukacije (nedostatak knjižničara i vremena za provođenje kvalitetnih i učinkovitih edukacija o mogućnostima repozitorija, slab odziv korisnika na edukacije).

Licencije (nepoznavanje sadržaja i odabira Creative Commons licencija).

Autorska i izdavačka prava ("što smijem, a što ne samoarhivirati i objaviti u institucijskom repozitoriju?").

Interdisciplinarnost (raznovrsni studijski programi i dvopredmetnost kod studentskih radova, interdisciplinarna znanstvena područja u znanstvenoj produkciji).

OTVORENI REPOZITORIJ

Otvorena znanost

- znanstvene aktivnosti zasnovane na otvorenosti, nekomercijalnosti i pluralizmu, otvorenom pristupu i FAIR načelima pri znanstvenom istraživanju, publiciranju i objavi znanstvenih podataka i rezultata
- agende za otvorenu znanost koje potiču objavljivanje znanstvene produkcije u časopisima ili platformama otvorenog pristupa (primjerice Plan S - cOAlition S; Leiden Manifesto; Dora Declaration i dr.)
- transparentnost i kvaliteta znanstvenog procesa kao temeljni ciljevi otvorenog pristupa

Otvoreni pristup

- slobodan pristup digitalno objavljenim znanstvenim informacijama koji bez naplate omogućava pretraživanje, dohvaćanje, čitanje, pohranjivanje, distribuciju, ponovno korištenje i drugo zakonito korištenje
- ostvaruje se kroz zeleni (Green OA – arhiviranje znanstvenih radova u institucijskim repozitorijima) ili zlatni put (Gold OA – publiciranje radova u znanstvenim časopisima otvorenog pristupa)

Otvoreni pristup u institucijskim repozitorijima

- omogućava besplatno znanje dostupno svima
- unaprjeđuje vidljivost znanstvene produkcije
- pridonosi procesima znanstvene komunikacije
- prezentira znanstvenu produktivnost institucije
- potiče nova istraživanja na temelju pohranjenih rezultata prijašnjih istraživanja

Otvoreni pristup u FFRI repozitoriju (99,8 % objekata u otvorenom pristupu)

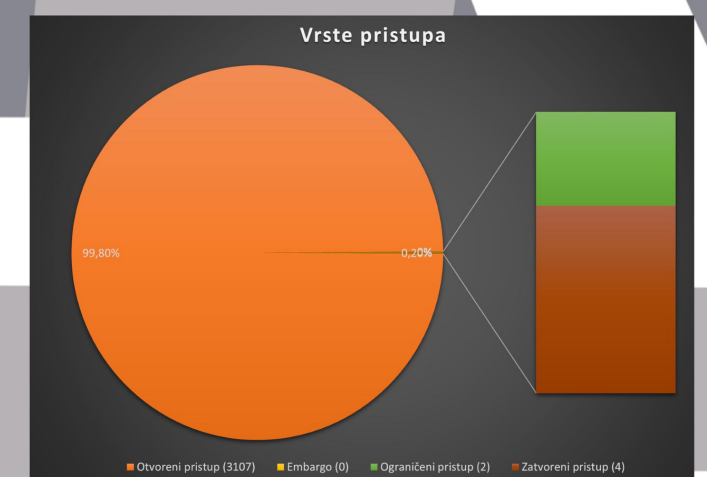
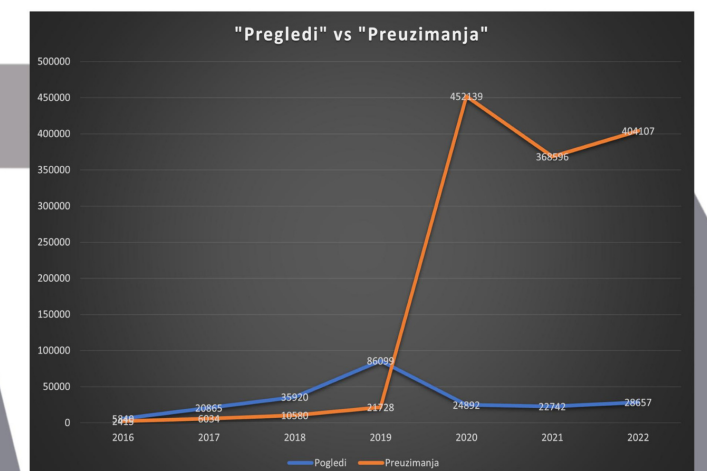
- stvaranje preduvjeta za pohranjivanje i samoarhiviranje radova u otvorenom pristupu
- stvaranje pozitivnog stava prema repozitoriju i poticanje samoarhiviranja
- kontinuirano ukazivanje na prednosti otvorenog pristupa
- digitalizacija i pohranjivanje starijih izdanja autora institucije u otvorenom pristupu
- poticanje na objavljivanje udžbenika u otvorenom pristupu
- promoviranje otvorenog pristupa među autorima, na instituciji i izvan nje
- podrška studentima i znanstvenicima u svim aspektima koji se tiču pohrane radova, samoarhiviranja, licenciranja i korištenja ostalih funkcionalnosti repozitorija

Izvori:

*Otvorena znanost, <https://www.otvorena-znanost.hr/>

*Moslavac, A. (2019). Otvorena znanost, institucijski repozitoriji i uloga visokoškolske knjižnice. *Knjižničarstvo*, 10 (10), 42-56. Preuzeto s <https://un.nk.hr/urn:nbn:hr:196-190743>

*Moslavac, A. (2023). Bibliografska, bibliometrijska i scijentometrijska analiza znanstvenih časopisa Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci za razdoblje od 2010. do 2020. godine. *Bosnica - časopis Nacionalne i univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine*, 27 (1), 192-215. doi: 10.37083/bosn.2022.27.192

KNJIŽNICA FILOZOFSKOG FAKULTETA U RIJECI
Aleksandra Moslavac; amoslavac@ffri.uniri.hr; +385 (0)51 265-616
Gabrijela Štimac-Rajaković; gabi@ffri.uniri.hr; +385 (0)51 265-615
Jelena Lanc; lanc@ffri.uniri.hr; +385 (0)51 265-613

<https://repository.ffri.uniri.hr/>
<https://ffri.uniri.hr/knjznica/>
<https://www.instagram.com/ffrikylibrary/>

Sveučilište u Rijeci, Filozofski fakultet - Sveučilišna avenija 4, 51000 Rijeka